

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/237/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

93/2018. (IV.19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2017. június 6-án elektronikus, majd azonos tartalommal 2017. június 23-án postai úton előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2018. április 19-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott ülésén született állásfoglalását

átteszi

az intézkedést foganatosító szerv – a [...] Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2017. június 2-án történt rendőri intézkedés során tanúsított hangneme miatt 2017. június 6-án elektronikus, majd azonos tartalommal 2017. június 23-án postai úton panaszt terjesztett elő.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy élettársával vitába keveredett kislánya láthatása kapcsán. Ennek rendezése érdekében telefonon segítséget kért a rendőrségtől, aminek eredményeként 21 óra 35 perckor ki is érkeztek a járőrök volt élettársa lakóhelyéhez, a M. település, V. utcában található ingatlanhoz.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Miután a járőrök megállapították a személyazonosságát, a panaszos volt élettársának lakásába is bementek. Nagyjából 5 perc után a volt élettárssal együtt kijöttek az utcára. A volt élettárs kérdőre vonta a panaszost, hogy miért nem 18 órára érkezett a gyermekért. A panaszos elmondta, hogy ennek oka az volt, hogy nem tudott hamarabb elszabadulni munkahelyéről. A panaszos elmondta továbbá, hogy a késésről szólt volt élettársának SMS-ben.

A panaszos elmondása szerint a járőrök felhívták a figyelmét, hogy az alapul szolgáló jogvitát bíróságon tudják rendezni.

Miután a panaszos tudomásul vette, hogy lánya már alszik, és emiatt nincs esély arra, hogy őt elvigye, megkérdezte a járőröket, hogy miként tud eljutni D.-re ilyen későn. A panaszos állítása szerint az egyik járőr erre azt reagálta, hogy az autójuk „nem taxi, hanem rendőrautó”. Ezt követően szóváltás alakult ki a panaszos és a volt élettársának édesanyja között, aminek következtében az egyik járőr rászólt a panaszosra (a panaszos szóhasználatával: „fogjam be a szám”), ellenkező esetben csendhárításért helyszíni bírságot fog kiszabni. A panaszosi elmondás szerint ezt ő tudomásul vette, nem kiabált, nem hangoskodott, sőt ezt követően egy szót sem szólt. Ennek ellenére a járőr ismételt arra szólította föl a panaszost, hogy ne szólaljon meg.

A panaszos a járőr viselkedését agresszívnek, fenyegetőnek érezte, különösen arra tekintettel, hogy elmondása szerint a járőr őt fizikai erőszak kilátásba helyezésével fenyegette.

A panaszos beszámolója szerint a szállodából ismét felhívta a 107-es számot, ahol felvilágosítást kapott arról, hogy melyik rendőrkapitányság járőrei jártak el a helyszínen, majd tájékoztatták panasztételi lehetőségeiről.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Rendőrkapitányság (a továbbiakban: rendőrkapitányság) kapitányságvezetőjének nevében eljáró bünyügyi osztályvezető tájékoztató levele az alábbiakat tartalmazza:

Panasszal érintett intézkedő rendőrök *R. c.r. zászlós a rendőrkapitányság Rendőrsének körzeti megbízottja, valamint D. c. r. törzsőrmester a rendőrkapitányság Rendőrségének járőre* voltak.

A panasszal érintett rendőr *R. c. r. zászlós körzeti megbízott* (a továbbiakban: körzeti megbízott) volt.

A kapcsolódó iratok, valamint az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentése alapján az alábbiak mondhatóak el:

2017. június 2-án 20 óra 59 perckor a panaszos telefonon bejelentést tett a Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) ügyeletesének, miszerint M. település, V. utca egy ingatlanában tartózkodik kislánya, akinek a jogos láthatását a volt élettársa nem biztosítja.

Ennek eredményeként az intézkedő rendőrök 21 óra 30 perckor jelentek meg a helyszínen. A helyszínen kiderült, hogy a panaszos 17 óra helyett 21 óra körül érkezett a lányáért, aki ekkor már aludt, így a volt élettárs a gyermeket már nem adta át a panaszosnak. Az intézkedő rendőrök előtt a felek megegyeztek abban, hogy a panaszos másnap viszi el a lányát.

A körzeti megbízott a rendőri intézkedést kulturált hangnemben, végig higgadtan, határozott kommunikációval hajtotta végre, nem lépett fel fenyegetően. Ennek megfelelően erőszak alkalmazásával sem fenyegette meg a panaszost.

A panaszos és volt élettársának édesanyja között kialakult szóváltás során a körzeti megbízott felhívta a felek figyelmét, hogy a késői órára tekintettel tartózkodjanak a csendháborítástól, ellenkező esetben helyszíni bírságot fog kiszabni. A körzeti megbízott úgy értékelte, hogy a felek viselkedése alkalmas volt a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: szabálysértési eljárásról szóló törvény) 195. §-ának (1) bekezdésében szerinti csendháborítás szabálysértésének megállapítására. Ennek megfelelően a körzeti megbízott figyelmeztette a feleket magatartásuk következményei tekintetében, amit a felek megértettek, további intézkedés kezdeményezésére nem került sor.

A panaszos két esetben tett telefonos bejelentést, amelyek a küldési naplóban szerepelnek, valamint amelyeket a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 42. §-ának (5b) bekezdése alapján a TIK rögzített. Mindkét felvételt az intézkedő rendőrök kiérkezése előtt rögzítette a TIK, így a panaszra vonatkozó megállapításokat nem tartalmazzák.

A panaszos beadványában szereplő 23 óra 7 perc körüli telefonos bejelentése nem szerepel a TIK hangrögzítő rendszerében. Amennyiben volt is ilyen jellegű bejelentés, az az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése alapján került rögzítésre, azonban ugyanezen törvény 42. §-ának (7) bekezdésének megfelelően ezt már törölték.

2) A Küldés leírása az alábbiakat tartalmazza:

A panaszos bejelentése alapján 2017. június 2-án 21 óra 3 perckor küldték ki az intézkedő rendőröket a helyszínre. A küldés alapját a panaszos 20 óra 59 perckor tett telefonos bejelentése jelentette.

A panaszos bejelentésében előadta, hogy volt élettársa nem adja oda közös gyermeküket a jogos láthatás keretében.

Az intézkedő rendőrök jelenlétében a felek megegyeztek a láthatásban. A vitát az eredményezte, hogy a panaszos a megbeszélhez képest később érkezett a helyszínre – mert munkája elhúzódott –, és ekkor lánya már aludt, így a panaszos volt élettársa már nem akarta őt felébreszteni.

Az elintézés típusánál szerepel: adatgyűjtés, helyszín megtekintése, igazoltatás, rendőri jelentés.

3) Az intézkedő rendőrök 2017. június 2-án készített Jelentése az alábbi többletinformációkat tartalmazza:

A helyszínen a panaszos volt élettársának beszámolója szerint azért nem adta át közös lányukat a panaszosnak, mert ő a megbeszél időhöz képest órákkal később érkezett meg, és

lányuk ekkor már aludt. Elmondása szerint egyébként nincs ellenére a kapcsolattartás, amennyiben az a bírósági döntésben meghatározottak szerint történik.

A felek az intézkedő rendőrök jelenlétében megegyeztek, hogy másnap reggel a panaszos volt élettársa elviszi közös lányukat D.-re a panaszoshoz.

4) *D. c.r. törzsőrmester* 2017. június 27-én készített kiegészítő Jelentése az alábbi többletinformációkat tartalmazza:

Az intézkedés helyszínén a panaszos hangosan kiabált, amelynek eredményeként a körzeti megbízott kulturált hangnemben felhívta a figyelmét, hogy amennyiben nem fejezi be a kiabálást, csendháborítás szabálysértés elkövetése miatt helyszíni bírsággal fogja őt sújtani. Ezt a panaszos tudomásul vette.

A panaszos beadványában szereplő fenyegető fellépést a körzeti megbízott nem tanúsított.

5) A körzeti megbízott 2017. június 28-án tett kiegészítő Jelentése az alábbi többletinformációkat tartalmazza:

A helyszínen a panaszos emelkedett hangon veszekedést, szóváltást próbált kezdeményezni volt élettársa édesanyjával szemben, aminek eredményeként egyre hangosabb szóváltás alakult ki a felek között. A körzeti megbízott figyelmeztette a feleket, hogy tartózkodjanak a csendháborítástól, amelyet a felek megértettek.

A panaszos segítséget kért a D.-re való eljutáshoz, a körzeti megbízott tájékoztatta, hogy próbáljon taxit hívni.

A körzeti megbízott saját intézkedése kapcsán határozottan kijelentette, hogy semmilyen értelemben nem lépett fel fenyegetően a panaszossal szemben.

6) A panaszos 2017. június 2-án 20 óra 59 perckor, valamint 21 óra 33 perckor tett telefonos bejelentéseinek hanganyagai kapcsán az alábbiak állapíthatóak meg:

A hivatkozott hanganyag a helyszínen foganatosított intézkedéseket megelőzően rögzítette a TIK, így a panasz tárgyára vonatkozóan nem tartalmaz releváns információkat.

III.

A panaszos sérelmezte a körzeti megbízott vele szemben tanúsított hangnemét, fenyegető fellépését.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint a XXVIII. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.

1) A Testület elsőként a rendőrkapitányság rendőreinek intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A Testület rendelkezésére álló információk alapján egyértelműen a panaszos 20 óra 59 perckor tett telefonos bejelentése szolgáltatott alapot a panaszban érintett rendőri intézkedésekhez. Ennek alapján a TIK küldte az intézkedő rendőröket a helyszínre.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. és 19. pontjai alapján a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében ellátja a segélyhívó számok fogadásából eredő feladatokat, valamint szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) és (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására.

A Testület megítélése szerint a panaszos telefonos bejelentése (az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint, a közrend védelme érdekében) intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán, amelynek az intézkedő rendőrök útján eleget is tettek, ezáltal e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta egyrészt az intézkedő rendőrök panaszossal szembeni hangnemét, másrészt a csendháborítás miatti helyszíni bírsággal sújtás lehetőségének kilátásba helyezését, fenyegető eszközként való alkalmazását.

a) A Testület a panasz hangnemre vonatkozó része kapcsán emlékeztet az Rtv. 2. §-ában foglaltakra. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléiséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg a tv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos beadványa és a rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatásában foglaltak között ellentmondás van. A panaszos elmondása szerint a körzeti megbízott vele szemben agresszívan és fenyegetően lépett fel, őt fizikai erőszak alkalmazásával fenyegette meg. Az intézkedő rendőrök azonban ezt jelentéseikben tagadták, állításuk szerint ők kulturált hangnemben, végig higgadtan, határozott kommunikációval intézkedtek a helyszínen.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület a panaszosi és a rendőri álláspont közötti összeütközést nem tudja feloldani, így nem állapítható meg az intézkedő járőrök hangnemével kapcsolatban a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme.

b) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a körzeti megbízott csendháborításra hivatkozva helyszíni bírsággal sújtja, ha nem marad csendben.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A szabálysértési eljárásról szóló törvény 195. §-ának (1) bekezdése szerint aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalomát, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el. Ugyanezen törvény 100/A. §-a úgy rendelkezik, hogy helyszíni intézkedés során a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben szóbeli figyelmeztetést alkalmazhat, ha az elkövetett cselekmény oly csekély mértékben veszélyes a társadalomra, hogy még a helyszíni bírság kiszabása is szükségtelen.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) és (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására.

A panaszos beadványa és a rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatásában foglaltak között ellentmondás van. A panaszos elmondása szerint a körzeti megbízott annak ellenére fenyegette csendháborításra hivatkozva helyszíni bírság kilátásba helyezésével, hogy ő erre nem adott okot. A rendőrségi iratok alapján azonban a körzeti megbízott nem fenyegető eszközként alkalmazta a szabálysértések esetén alkalmazható szóbeli figyelmeztetést, annak törvényi feltételei a rendőri intézkedéssel érintett felek viselkedése alapján fennálltak.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület a panaszosi és a rendőri álláspont közötti összeütközést nem tudja feloldani, így nem állapítható meg az intézkedő járőrök fenyegető fellépése tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőrkapitányság rendőrei az intézkedési kötelezettségüknek megfelelően jártak el, azzal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A rendelkezésre álló adatok feloldhatatlan ellentmondása miatt nem megállapítható az intézkedő rendőrök esetleges agresszív és fenyegető fellépéssel kapcsolatban a panaszos emberi méltóságának, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme.

A fentieknek megfelelően a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. április 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET